

Het leefklimaat en het behandeltraject van jongeren in Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis

*Stap 2 en 3 van het stapsgewijs toezicht op basis van
het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg*

Instellingsrapport

Inspectie voor de Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdzorg
Inspectie van het Onderwijs

Utrecht, december 2013

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. Vanaf 2009 heeft zij stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}. Stap 2 werd uitgevoerd vanaf 2010 en was gericht op het *leefklimaat van de jongeren*. Stap 3 wordt uitgevoerd vanaf 2012 en is gericht op het *behandeltraject van de jongeren* in de instelling en in de bijbehorende school.

De Inspectie Jeugdzorg voert haar stapsgewijze toezicht uit bij alle instellingen voor gesloten jeugdzorg, maar niet bij alle locaties van deze instellingen. Omdat sommige instellingen meerdere locaties hebben die een behoorlijke omvang hebben, wil de inspectie zicht krijgen of houden op deze locaties en weten hoe het is gesteld met het leefklimaat en het behandeltraject van de jongeren binnen de locatie. Hetzelfde geldt voor kleine instellingen die de inspectie niet in het stapsgewijze toezicht heeft opgenomen. Zij krijgen een compacte vorm¹ van hetzelfde toezicht dat de inspectie uitvoert bij de grotere instellingen.

Dit rapport betreft in compacte vorm het toezicht stap 2 naar het leefklimaat van de instelling en de samenwerking tussen instelling en school en het toezicht stap 3 naar het behandeltraject van de instelling. Het toezicht is uitgevoerd in samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs (stap 2 en stap 3) en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (stap 3).

Bij Behandelcentrum Woodbrookers wordt het onderwijs binnen de instelling verzorgd door VSO Portalis.

Eindoordeel

Leefklimaat

De Inspectie Jeugdzorg beoordeelt de kwaliteit van het leefklimaat in de gesloten groepen van Behandelcentrum Woodbrookers voor jongeren als **voldoende**.

- Behandelcentrum Woodbrookers zorgt goed voor een passende dagbesteding en dagstructuur voor de jongeren en biedt de jongeren een aandachtvolle omgeving.
- Behandelcentrum Woodbrookers houdt rekening met de leeftijd en problematiek van jongeren bij de beoordeling welke leefgroep voor hen het meest geschikt is.
- Wanneer de problematiek van jongeren daarom vraagt, zijn er voldoende mogelijkheden om extra begeleiding in te zetten op de leefgroepen.
- Behandelcentrum Woodbrookers is toegerust voor het werk met de jongeren.

Samenwerking instelling en school

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs beoordelen dat de kwaliteit van de samenwerking tussen Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis **voldoende** is.

- Onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling.

¹ Compact toezicht wil zeggen dat het toezicht is uitgevoerd op één dag waar dit normaal in drie dagen wordt uitgevoerd.

- Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis werken intensief samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren.
- Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis stellen samen het behandelplan op en er wordt voldoende samengewerkt als er incidenten zijn.

Behandeltraject

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs beoordelen dat de kwaliteit van het behandeltraject in de gesloten groepen van Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis voor jongeren **voldoende** is.

- Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd.
- Ook leveren de instellingen zichtbaar inspanningen om de jongeren behandeling en scholing te bieden met resultaat.

Verbetermaatregelen

De inspecties constateerden tijdens het toezicht twee aandachtspunten, waarvan zij verwachten dat Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis deze verbeteren:

- Docenten dienen altijd zeer zorgvuldig om te gaan met informatie over de jongeren die zij vanuit de instelling ontvangen.
- De overlegmomenten in de behandel- en evaluatiecyclus dienen te worden aangepast aan de verblijfsduur van de jongeren zodat deze beter aansluiten.

De inspecties verwachten dat Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis binnen drie maanden ervoor zorgen dat dit gerealiseerd is.

Nabeschuwing

Aangezien het toezicht plaatsvindt in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak, willen de inspecties hieraan aandacht geven in deze nabeschuwing.

Behandelcentrum Woodbrookers kan doorgaans zorgen voor continuïteit in de behandeling en in het onderwijs. Voor jongeren die al 18 jaar zijn is het echter problematischer om een goede vervolgplek te vinden. Hierin spelen ook ketenpartners een belangrijke rol. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 Het leefklimaat, de samenwerking en het behandeltraject in Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis.....	9
2.1 Leefklimaat	9
2.2 Samenwerking instelling en school	11
2.3 Behandeltraject	13
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en nabeschuwing	19
3.1 Eindoordeel	19
3.2 Nabeschuwing.....	20
Bijlage 1 – Toetsingskader inspecties stap 2 en stap 3	21
Bijlage 2 – Het onderzoek van de inspecties	27

Hoofdstuk 1 Inleiding

Stapsgewijs toezicht op basis van het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg

In september 2008 heeft de MOgroep Jeugdzorg (inmiddels Jeugdzorg Nederland) het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg vastgesteld. Het Kwaliteitskader bevat veldnormen voor de sector en is opgesteld door afgevaardigden van de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} samen met de betrokken inspecties; naast de Inspectie Jeugdzorg zijn dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs.

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. Vanaf 2009 heeft zij stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

Stap 2 werd uitgevoerd vanaf 2010 en was gericht op het *leefklimaat van de jongeren*, stap 3 wordt uitgevoerd vanaf 2012 en is gericht op het *behandeltraject van de jongeren* in de instelling en in de bijbehorende school.

Compacte vorm van het stapsgewijze toezicht

De Inspectie Jeugdzorg voert haar stapsgewijze toezicht uit bij alle instellingen voor gesloten jeugdzorg, maar niet bij alle locaties van deze instellingen. Omdat sommige instellingen meerdere locaties hebben die een behoorlijke omvang hebben, wil de inspectie zicht krijgen of houden op deze locaties en weten hoe het is gesteld met het leefklimaat en het behandeltraject van de jongeren binnen de locatie. Hetzelfde geldt voor kleine instellingen die de inspectie niet in het stapsgewijze toezicht heeft opgenomen. Zij krijgen een compacte vorm² van hetzelfde toezicht dat de inspectie uitvoert bij de grotere instellingen.

Dit rapport betreft in compacte vorm het toezicht stap 2 naar het leefklimaat van de instelling en de samenwerking tussen instelling en school en het toezicht stap 3 naar het behandeltraject van de instelling.

Het toezicht is uitgevoerd in samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs (stap 2 en stap 3) en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (stap 3).

Stap 2 Leefklimaat van de jongeren

De inspectie heeft het toezicht stap 2 toegespitst op het leefklimaat binnen de instelling, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde voor hun behandeling is en omdat in de gesloten jeugdzorg jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen.

De Inspectie Jeugdzorg voert het toezicht stap 2 uit samen met de Inspectie van het Onderwijs, omdat de samenwerking van instelling en school een belangrijke factor is als het gaat om een veilig

² Compact toezicht wil zeggen dat het toezicht is uitgevoerd op één dag waar dit normaal in drie dagen wordt uitgevoerd.

en verantwoord leefklimaat. De inspecties richten zich daarbij op het onderwijs dat *binnen* de instelling wordt gegeven.

Stap 3 Behandeltraject van de jongere

In 2012 en 2013 komen de laatste thema's uit het Kwaliteitskader aan de beurt. Deze thema's, Behandeling en Ketensamenwerking, zijn belangrijke thema's in de trajectbenadering.

De staatssecretaris van VWS sloot hierop aan in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 13 april 2011 en in het 'Pilotkader zorgtrajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 20 december 2011 en verbond er ook een trajectfinanciering aan. In 2012 startte het ministerie van VWS met het financieren van de pilots. Een deel van de instellingen ontving de financiering in 2013. In deze pilots werken de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uit hoe zij in trajecten willen werken.

Over Behandelcentrum Woodbrookers

Behandelcentrum Woodbrookers biedt 24 plekken jeugdzorg^{PLUS} voor jongens en meisjes in Korteheimen. De leefgroepen zijn gemengd. Binnen Behandelcentrum Woodbrookers verblijven eveneens jongeren vrijwillig met een GGZ-indicatie. Dit betreft 41 plaatsen in aparte groepen. In totaal beschikt Behandelcentrum Woodbrookers over 65 behandelplaatsen.

Het onderwijs bij Behandelcentrum Woodbrookers wordt verzorgd door VSO Portalis, hierna genoemd Woodbrookers en Portalis. Op deze school worden diverse soorten van onderwijs geboden. De meeste jongeren van de jeugdzorg^{PLUS}-groepen volgen het onderwijs op de school van Portalis. Enkele jongeren volgen onderwijs buiten Woodbrookers en Portalis.

Dit rapport

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs geven in dit rapport antwoord op de vraag in hoeverre de instelling in staat is om een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren te bieden en op de vraag of de kwaliteit van de samenwerking van school en instelling voldoende is; daarnaast geven zij antwoord op de vraag of de jongeren die verblijven in de gesloten groepen een toereikend behandeltraject krijgen. Daarbij wordt ook aangegeven hoe ver de instelling is met de uitvoering van de pilot 'traject jeugdzorg^{PLUS}'.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over het leefklimaat, de samenwerking en het behandeltraject van de jongeren in de instelling en de school die hebben geleid tot het oordeel. *Hoofdstuk 3* bevat het eindoordeel van de inspecties, de noodzakelijke verbetermaatregel(en) en een nabeschuiving.

In *bijlage 1* staan de volledige toetsingskaders van het toezicht stap 2 en het toezicht stap 3. In de compacte vorm van het toezicht zijn hieruit de voornaamste elementen geselecteerd, die in hoofdstuk 2 aan bod komen.

Hoofdstuk 2 Het leefklimaat, de samenwerking en het behandeltraject in Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis

De verwachtingen van de inspecties (criteria en indicatoren) staan in de toetsingskaders die in stap 2 en stap 3 zijn gehanteerd; deze zijn in bijlage 1 opgenomen.

Dit hoofdstuk bevat drie paragrafen die gewijd zijn aan de thema's:

- leefklimaat instelling;
- samenwerking tussen instelling en school;
- behandeltraject.

Elke paragraaf bevat een tabel met de scores van de inspecties per criterium op een twee puntsschaal: 'ja, voldoende' of 'nee, onvoldoende'. Wanneer enkele criteria niet voldoende zijn, kunnen leefklimaat, samenwerking en behandeltraject nog wel als voldoende toereikend worden beoordeeld, maar dan zijn verbetermaatregelen nodig, opdat de instelling en school bij alle criteria naar verwachting handelen.

2.1 Leefklimaat

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
De instelling zorgt voor een passende dagbesteding en –structuur voor de jongeren	✓	
De instelling zorgt voor een aandachtvolle omgeving voor de jongeren	✓	
De instelling heeft aandacht voor de samenstelling van de leefgroep	✓	
De instelling draagt zorg voor voldoende toegerust personeel	✓	

Toelichting

De instelling zorgt voor een passende dagbesteding en –structuur voor de jongeren

Voor elke jongere binnen Woodbrookers is er een dagprogramma met een vaste structuur. De jongeren gaan naar school, op het terrein of daarbuiten. De jongeren volgen onderwijs dat aansluit bij hun niveau en onderwijsgeschiedenis. Naast onderwijs hebben sommige jongeren overdag therapieën, die zo veel mogelijk buiten de schooltijden worden gegeven. De jongeren hebben een vast kamermoment per dag. Er zijn veel mogelijkheden voor invulling van de vrije tijd. Er zijn sport-, muziek- en dansactiviteiten waar de groep of jongeren individueel aan deel kunnen nemen. Jongeren gaan naar buiten of kijken televisie. Jongeren die daaraan toe zijn, kunnen hun vrije tijd ook buiten Woodbrookers invullen. Dit moeten de wettelijke vertegenwoordigers van jongeren dan wel volledig betalen. Sommige onderdelen van het dagprogramma zijn voor jongeren verplicht,

zoals school, therapie en één groepsactiviteit per week. In de vakanties zijn activiteiten ook vaak verplicht. Er wordt rekening gehouden met de behoeften, mogelijkheden en leeftijd van de jongeren. Er wordt flexibel met het dagprogramma omgegaan. Wanneer een activiteit van een jongere bijvoorbeeld valt tijdens het verplichte kamermoment van de jongere, dan kan de activiteit gewoon doorgaan. De jongeren mogen meepraten over de invulling van het dagprogramma in het gesprek met hun coach op de leefgroep en in groeps gesprekken.

De instelling zorgt voor een aandachtvolle omgeving voor de jongeren

De groepen zien er netjes uit en zijn overzichtelijk ingericht. Jongeren hebben een aandeel in het schoonhouden van de groep, maar ook groepsleiders dragen bij. De groepsleiders helpen bij het koken op de groepen wanneer jongeren koken in het weekend. Jongeren mogen op hun eigen kamer spullen ophangen op de daarvoor bestemde plekken zolang het maar niet aanstootgevend of gevaarlijk is. De invloed van jongeren op de gezamenlijke ruimtes is beperkt, maar in de groeps gesprekken kunnen zij wel wensen indienen voor de inrichting.

De jongeren geven aan dat de groepsleiders de jongeren complimenteren en meestal het goede voorbeeld geven. Jongeren worden door de groepsleiding waar nodig gecorrigeerd, maar de groepsleiding kan ook door de jongeren worden aangesproken op hun gedrag. De groepsleiding benoemt dat zij elkaar aanspreken wanneer zij vinden dat collega's zich niet goed gedragen tegenover de jongeren. De groepsleiders zijn goed op de hoogte van de persoon van de jongeren en van hun interesses en geven hen doorgaans voldoende aandacht.

Jongeren geven aan dat het niet altijd goed gaat, soms worden groepsleiders snel boos of geven ze op een andere manier niet het goede voorbeeld door bijvoorbeeld te schelden of te vloeken. De jongeren kunnen hen hier dan wel op aanspreken. Ook vinden de jongeren dat het bij bepaalde groepsleiders voorkomt dat zij lang op kantoor zitten om aan rapportages te werken, waardoor er geen aandacht is voor de groep en soms ook activiteiten niet kunnen doorgaan. Jongeren geven aan dat dit ook verschilt per groep.

De instelling heeft aandacht voor de samenstelling van de leefgroep

Er zijn drie gesloten groepen binnen Woodbrookers. Voorafgaand aan de plaatsing wordt een inschatting gemaakt in welke groep een jongere het beste past. Bij de samenstelling van de groep wordt rekening gehouden met diverse facetten, de groepen worden niet alleen samengesteld naar problematiek. Er wordt ook rekening gehouden met de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de al bestaande samenstelling van een groep. Wanneer blijkt dat een jongere toch niet in een groep past, kan er worden overgeplaatst. Het is ook mogelijk maatwerk te leveren als een jongere extra begeleiding nodig heeft, door inzet van extra groepsleiding of therapie.

De instelling draagt zorg voor voldoende toegerust personeel

Van elk personeelslid is een verklaring omtrent het gedrag (VOG) of een antecedentenonderzoek op basis van een Uittreksel Justitiële Documentatie in het personeelsdossier aanwezig. Er zijn groepsleiders die beschikken over een HBO-opleiding en groepsleiders die beschikken over een MBO-opleiding. Er heeft altijd een groepsleider met een HBO-opleiding dienst. Met regelmaat worden (verplichte) klinische lessen voor elk personeelslid (ook docenten) georganiseerd, waarin

personeel op diverse onderwerpen wordt bijgeschoold. Deze klinische lessen gaan over gedrag van jongeren, maar ook over wet- en regelgeving.

De behandelcoördinatoren weten door hun bezoeken aan de leefgroep wat medewerkers kunnen en weten. Om de kennis en vaardigheden van de groepsleiding te vergroten neemt de behandelcoördinator een coachende houding aan naar de groepsleiding om het leren te stimuleren. Voorheen gaven de behandelcoördinatoren vooral instructies en uitleg als het ging om de aanpak van de jongeren. Nu coachen ze de groepsleiding vooral om zelf na te denken over wat er in de groep plaatsvindt en om de kennis die zij hebben in te zetten en daarnaar te handelen. Ook de docenten worden door de schoolpsycholoog geobserveerd en gecoached in het omgaan met jongeren.

2.2 Samenwerking instelling en school

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling	✓	
School en instelling werken voldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren	✓	
School en instelling werken voldoende samen bij het behandelplan	✓	
School en instelling werken voldoende samen bij incidenten	✓	

Toelichting

Onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling

Woodbrookers en Portalis hebben een gezamenlijke visie op behandeling opgesteld. Hierin staan uitgangspunten voor de samenwerking en concrete afspraken beschreven.

Jongeren krijgen op dit moment nog een aparte intake op school en in de instelling. Op korte termijn wordt dit een gezamenlijke intake van school en instelling. Er is nauwelijks lesuitval op de school.

School en instelling werken voldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren

De groepsleiding stuurt iedere ochtend een e-mail naar school met informatie die nodig is om de jongeren goed te kunnen benaderen en te begeleiden. Groepsleiders lopen met de jongeren mee naar school. Er is dan gelegenheid om informatie uit te wisselen. Eind van de schooldag is er ook een overdracht van school naar groepsleiding, over de fasekaart en eventuele cijfers die zijn behaald. Driemaal per week is er vast overleg tussen de groepsleiding en de docenten.

Er is veel contact tussen de schoolpsycholoog en de docenten. De schoolpsycholoog zoekt de docenten op om te horen hoe het met jongeren gaat en de docenten benaderen incidenteel een schoolpsycholoog wanneer zij vragen hebben over het gedrag van een jongere in de klas.

School en instelling werken voldoende samen bij het behandelplan

De behandeldoelen en onderwijsdoelen komen in het gezamenlijke behandelplan van de jongeren. Dit wordt in een digitaal systeem (Key2Jeugd zorg) vastgelegd door de behandelcoördinator van Woodbrookers. Doelen ten aanzien van de behandeling worden zowel voor op school als voor op de leefgroep en therapieën vertaald naar concrete werkdoelen. Jongeren houden hiervoor ook een fasekaart bij waarin de werkdoelen verder geconcretiseerd zijn. De fasekaart omvat een deel specifiek voor school en een deel voor op de leefgroep.

Vorderingen ten aanzien van de doelen worden tweewekelijks met de jongeren en de coach van de groep besproken. Op school wordt dit door de mentor gedaan. Daarnaast vinden eens per drie maanden behandelbesprekingen plaats om de voortgang te bespreken en waar nodig plannen bij te stellen. Hier is de mentor van school, waar mogelijk, bij aanwezig.

School en instelling werken voldoende samen bij incidenten

Wanneer er op school een incident plaatsvindt, wordt dit zoveel mogelijk op school opgelost. Docenten ondersteunen elkaar wanneer er problemen zijn op school. Het komt maar zelden voor dat een jongere niet meer op school kan blijven en terug moet naar de groep. School vult een MTV (maatregel ter verbetering) formulier in na incidenten. De MTV's op school worden wekelijks doorgelopen op leer- en verbeterpunten. De MTV's worden in de 'Mis 'm niet', de incidentenregistratie van Woodbrookers, vermeld zodat alle incidenten verzameld worden. Docenten worden over incidenten op de groep geïnformeerd door de e-mail van de groepsleiding, het lezen van de dagrapportages van de groepen (die kunnen docenten inzien) en de mondelinge overdracht.

De wijze waarop docenten omgaan met de informatie die zij over de jongeren krijgen, is naar het oordeel van de inspecties een aandachtspunt. Jongeren geven aan dat inzage van de dagrapportages door docenten bij hen soms wrevel oproept, omdat zij zich niet bewust waren dat docenten die informatie hadden en ze er op school wel iets over opmerkten tegen hen. Het is belangrijk dat de docenten zeer zorgvuldig omgaan met de informatie uit de dagrapportages. De groepsleiding geeft aan dat zij af en toe geen gevoelige informatie meer in de dagrapportage opnemen ter voorkoming dat de docenten dit lezen. De inspecties zijn van oordeel dat deze situatie niet gewenst is.

2.3 Behandeltraject

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	✓	
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch	✓	
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	✓	
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan	✓	
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief	✓	
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op een analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	✓	
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	✓	
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	✓	
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs	✓	
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 jaar en ouder hiermee instemt)	✓	
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	✓	
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten	✓	

Toelichting

Woodbrookers en Portalis hebben gezamenlijk een visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren

In 2012 is de behandelvisie van Woodbrookers vastgelegd in meerdere documenten³. De behandelvisie is vertaald naar een gezamenlijke visie van Woodbrookers en Portalis. Binnen de gezamenlijke visie van instelling en school staat een positieve mensvisie centraal. Woodbrookers en Portalis trachten het behandel- en onderwijsklimaat op elkaar af te stemmen door duidelijke (werk)afspraken te maken over het verloop van het verblijf en een eenheid in taal te hanteren. Woodbrookers en Portalis zien de behandeling en het onderwijs als onderdeel van een ketentraject. Jongeren komen ergens vandaan en gaan vervolgens ook weer ergens anders naar toe. Het doel van het verblijf en het onderwijs is dat een jongere snel en verantwoord terugkeert in de maatschappij, als het kan in de eigen sociale omgeving.

Woodbrookers en Portalis organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch

Woodbrookers en Portalis hebben op individueel niveau van de jongeren een gezamenlijke behandelcyclus vastgesteld. Bij binnenkomst heeft de jongere een intakegesprek met een intaker (gedragwetenschapper). Binnen enkele dagen begint de jongere op school. De eerste weken na de opname worden gebruikt als observatieperiode en om de informatie van ouders/voogden en school

³ Behandelvisie 25-02-2012; Meerjarenbeleidsplan 20-10-2010; Jaarplan 2013; Gezamenlijke visie van Behandelcentrum Woodbrookers en Portalis op onderwijs en behandeling.

te inventariseren. School en instelling hebben vervolgens na vier weken een multidisciplinair overleg (MDO) waarin een voorstel voor het behandelplan wordt gemaakt. Dit behandelplan wordt zes weken na plaatsing in een gezamenlijk overleg met de jongere, de ouders, de (gezins)voogd, school en instelling besproken en vastgesteld. De doelen die in de behandeling zijn geformuleerd, worden door de school, waar dit aansluit, ook uitgewerkt in de pedagogische doelen. Eens per twee weken wordt de voortgang van de behandeling van de jongere op de groep besproken. Binnen Portalis wordt eens per vier weken over de behandelingsplannen overlegd door de Commissie voor de Begeleiding. Vervolgens zijn er eens per drie maanden behandelplanbesprekingen met instelling, school, ouders, jongere en (gezins)voogd.

De inspecties constateren dat de behandel- en evaluatiecyclus zoals deze is vastgesteld niet goed aansluit bij de gemiddelde periode van zes maanden die jongeren binnen Woodbrookers verblijven. In de behandelcyclus staat dat twaalf weken na opname de einddatum en het vervolgtraject voor verblijf en onderwijs is vastgesteld en aanmelding dient plaats te vinden. Gemiddeld zijn de jongeren dan al op de helft van de verblijfsduur binnen Woodbrookers. Een eerdere vaststelling van de einddatum en het vervolgtraject en een hogere frequentie van evaluatie zou volgens de inspecties beter aansluiten bij de gemiddelde verblijfsduur. Dit is een aandachtspunt.

Woodbrookers en Portalis organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners

Op organisatieniveau hebben Woodbrookers en Portalis structurele samenwerkingsafspraken met diverse ketenpartners, zoals Wilster, Jeugdhulp Friesland, de verslavingszorg, de GGZ en diverse scholen.

Op individueel niveau van de jongere staan afspraken met bijvoorbeeld externe behandelaars of vervolgscholen in het dossier van de jongere.

Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van Woodbrookers en Portalis gezamenlijk

Iedere jongere heeft een behandelplan dat binnen zes weken wordt opgesteld. Het behandelplan wordt sinds 1 juni 2013 opgemaakt in het digitale systeem waarmee Woodbrookers werkt: Key2Jeugdzorg. Dit behandelplan bevat de algemene doelen van het verblijf binnen Woodbrookers en de onderwijsdoelen van Portalis. Deze algemene doelen zijn uitgewerkt in werkdoelen door degene die 'eigenaar' is van het betreffende doel, bijvoorbeeld de mentor van de leefgroep. Ook de doelen van externe behandelaars worden in het behandelplan opgenomen. Portalis gebruikt voor de uitwerking de onderwijstrajectkaart. Deze staat niet in het digitale systeem Key2Jeugdzorg. De doelen met betrekking tot het gedrag van de jongere worden door de behandelcoördinator van de instelling en de schoolpsycholoog van school gezamenlijk geformuleerd.

Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief

In het behandelplan wordt het gewenste perspectief voor de jongere geformuleerd op drie leefgebieden: wonen, school/werk en vrije tijd. Ook worden doelen ten aanzien van het gedrag van de jongere geformuleerd. Het perspectief is bij de jongeren, de ouders en de groepsleiding bekend. In het behandelplan wordt algemeen aangegeven welke middelen worden ingezet om doelen te bereiken, bijvoorbeeld een bepaalde therapie. De voortgang in de ontwikkeling met betrekking tot

het perspectief wordt in het digitale systeem door de behandelcoördinator van Woodbrookers en de school ingevuld.

Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en hypothese voor de behandeling

De schoolpsycholoog maakt voordat een jongere geplaatst wordt een dossieranalyse voor het onderwijs en de intaker van Woodbrookers maakt een dossieranalyse voor de behandeling. Deze analyse wordt gedeeld met respectievelijk de docenten en de groepsleiding van de groep waar de jongere gaat verblijven. Een hypothese voor de behandeling wordt in afstemming met de schoolpsycholoog opgesteld door de behandelcoördinator van Woodbrookers. In de eerste weken van verblijf van de jongere binnen Woodbrookers wordt de jongere geobserveerd. Na zes weken wordt een analyse van de problemen en de behandeling van de problemen gezamenlijk met de jongere, de ouders, de (gezins)voogd, de school en de instelling gemaakt. Als het nodig is krijgt een jongere (externe) therapie, zoals MDFT (Multi Dimensional Family Treatment). Woodbrookers heeft zelf verschillende therapeuten en een psychiater in dienst waardoor overeenstemming over de behandeling en het uitwisselen van informatie gemakkelijk gaan.

Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van een jongere

Het merendeel van de jongeren start twee à drie dagen na plaatsing met onderwijs. Jongeren kunnen op school beginnen wanneer de onderwijsintake heeft plaatsgevonden. Doordat er maar 42 plekken zijn op school lukt het niet altijd direct de jongere te laten instromen in de meest passende klas. Een jongere gaat dan later over naar zijn/haar klas.

De doelen van de jongere uit het trajectplan zijn SMART⁴ uitgewerkt

In Key2Jeugdzorg zijn de algemene doelen uit het behandelplan van de jongeren uitgewerkt naar concrete werkdoelen. De werkdoelen zijn samen met de jongeren SMART vertaald naar doelen op de fasekaarten. Er staan algemene doelen op de fasekaart en doelen die specifiek gelden voor de groep en specifiek voor de school. De eerste fase kent algemene doelen, de tweede en derde fase gaan specifiek over de jongere zelf. De vierde fase kent de meeste vrijheden en verantwoordelijkheden die de jongeren binnen Woodbrookers kunnen bereiken. De fasekaartdoelen zijn niet zichtbaar in Key2Jeugdzorg. De fasekaarten worden zowel door de groepsleiding als door de school dagelijks ingevuld met de jongeren en bewaard op de groep. De coach van de jongere op de groep bespreekt eens per week of eens per twee weken de voortgang van de doelen op de fasekaart met de jongere. Vorderingen ten aanzien van de doelen worden in het teamoverleg met de behandelcoördinator besproken.

De behandelcoördinator heeft het overzicht en weet wie een jongere op deeldoelen behandelt. De school verwerkt de doelen zoals beschreven in het OTK.

⁴ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden

De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs

Bijna alle jongeren geven aan te weten aan welke doelen zij moeten werken. De jongeren worden betrokken bij het vaststellen van de behandeldoelen en onderwijsdoelen en jongeren geven aan dat er daarbij ook naar hen geluisterd wordt.

Jongeren zijn goed op de hoogte van de voortgang van de behandeling en het onderwijs. Ze weten dit door middel van de fasekaarten op de groep en op school, gesprekken met coach of docenten en de evaluatiegesprekken over het behandelplan. Verder weten jongeren wanneer hun machtiging verloopt en is het voor bijna iedereen duidelijk waar zij naartoe gaan na hun verblijf bij Woodbrookers. De school/dagbesteding waar een jongere na verblijf heen gaat, is meestal afhankelijk van de plek waar een jongere gaat wonen.

Woodbrookers en Portalis betrekken het gezinssysteem adequaat bij de behandeling en het onderwijs

Woodbrookers betreft ouders intensief bij de behandeling en het onderwijs. Ouders zijn betrokken bij het opstellen van het behandelplan en zijn ook aanwezig bij de voortgangsbesprekingen. Daarnaast is er doorgaans wekelijks contact met de ouders vanuit de groep. Er wordt met ouders gebeld door de coach, maar ouders kunnen ook op de leefgroep op bezoek komen. Via de groep worden ouders doorgaans ook op de hoogte gehouden van de vorderingen op school. Wanneer dit nodig is zet Woodbrookers in een gezin MDFT in.

De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat

De meeste jongeren halen de gestelde doelen van de behandeling. De behandeling kent vier fases, waarbij in elke fase de jongere meer vrijheden en verantwoordelijkheden krijgt. Jongeren stromen meestal uit wanneer ze in fase 3 van de behandeling zitten. Voor het onderwijs is het moeilijker de gestelde onderwijsdoelen binnen Portalis te behalen, omdat jongeren gemiddeld na zes maanden weer doorstromen. Pedagogische en didactische doelen zijn wel goed te realiseren vanuit school. Het wordt wel steeds moeilijker voor school om onderwijs-, pedagogische en didactische doelen te halen, omdat er meer leerlingen in kortere tijd met minder docenten moeten worden begeleid.

Woodbrookers en Portalis zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs

Woodbrookers en Portalis zetten zich in om te komen tot een goede aansluiting met de vervolgzorg en het vervolgonderwijs. De vervolgwoonplek van een jongere sluit over het algemeen aan bij de uitstroomsituatie van een jongere. Voor 18-jarigen is het moeilijker een vervolgplek te realiseren. Geschikt vervolgonderwijs is volgens de medewerkers gemakkelijk dicht bij Woodbrookers te organiseren. Voor plaatsing van jongeren op scholen verder in de regio moet Portalis meer inspanning verrichten om de jongeren op te laten nemen.

Woodbrookers en Portalis streven ernaar het perspectief vroeg in de behandeling al duidelijk te hebben. Daardoor kunnen jongeren eerder aangemeld worden voor een vervolgplek en/of vervolgonderwijs, zodat men minder last heeft van eventuele wachtlijsten. Omdat bij uitstroom naar residentiële voorzieningen vaak bleek dat de overgang van gesloten naar open te groot was, creëerden Jeugdhulp Friesland en Woodbrookers een tussenvoorziening. Deze bevindt zich buiten

Woodbrookers en maakt het beter mogelijk de jongeren stapsgewijs te laten wennen aan meer vrijheden en verantwoordelijkheden. Woodbrookers biedt drie maanden na uitplaatsing begeleiding. MDFT kan ook gewoon doorlopen na uitplaatsing.

De instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} vullen sinds 2012 de monitor jeugdzorg^{PLUS} in. Hiermee verzamelen de jeugdzorg^{PLUS} instellingen gedurende een langere periode gegevens van en over de jongere om onder andere zicht te krijgen op het resultaat van de begeleiding en de behandeling. Woodbrookers en Portalis zijn hiermee gestart om de resultaten van behandeling en onderwijs te meten en aan de hand daarvan de behandeling te verbeteren. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en nabeschuiving

In dit hoofdstuk oordelen de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs in hoeverre de instelling in staat is om een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren te bieden en in hoeverre instelling en school in staat zijn voldoende samen te werken; daarnaast oordelen zij in hoeverre de jongeren die verblijven in de gesloten groepen een toereikend behandeltraject krijgen.

Dit hoofdstuk bevat twee paragrafen. In paragraaf 3.1 staan het eindoordeel van de inspecties en de verbetermaatregelen. Paragraaf 3.2 bevat een nabeschuiving van de inspecties over het toezicht.

3.1 Eindoordeel

Eindoordeel

Leefklimaat

De Inspectie Jeugdzorg beoordeelt de kwaliteit van het leefklimaat in de gesloten groepen van Behandelcentrum Woodbrookers voor jongeren als **voldoende**.

- Behandelcentrum Woodbrookers zorgt goed voor een passende dagbesteding en dagstructuur voor de jongeren en biedt de jongeren een aandachtvolle omgeving.
- Behandelcentrum Woodbrookers houdt rekening met de leeftijd en problematiek van jongeren bij de beoordeling welke leefgroep voor hen het meest geschikt is.
- Wanneer de problematiek van jongeren daarom vraagt, zijn er voldoende mogelijkheden om extra begeleiding in te zetten op de leefgroepen.
- Behandelcentrum Woodbrookers is toegerust voor het werk met de jongeren.

Samenwerking instelling en school

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs beoordelen dat de kwaliteit van de samenwerking tussen Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis **voldoende** is.

- Onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling.
- Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis werken intensief samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren.
- Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis stellen samen het behandelplan op en er wordt voldoende samengewerkt als er incidenten zijn.

Behandeltraject

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs beoordelen dat de kwaliteit van het behandeltraject in de gesloten groepen van Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis voor jongeren **voldoende** is.

- Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd.
- Ook leveren de instellingen zichtbaar inspanningen om de jongeren behandeling en scholing te bieden met resultaat.

Verbetermaatregelen

De inspecties constateerden tijdens het toezicht twee aandachtspunten, waarvan zij verwachten dat Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis deze verbeteren:

- Docenten dienen altijd zeer zorgvuldig om te gaan met informatie over de jongeren die zij vanuit de instelling ontvangen.
- De overlegmomenten in de behandel- en evaluatiecyclus dienen te worden aangepast aan de verblijfsduur van de jongeren zodat deze beter aansluiten.

De inspecties verwachten dat Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis binnen drie maanden zorgen dat dit gerealiseerd is.

3.2 Nabeschuiving

Aangezien het toezicht plaatsvindt in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak, willen de inspecties hieraan aandacht geven in deze nabeschuiving.

In 2012 startte het merendeel⁵ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de behandeling een 'work in progress' aangetroffen. Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis zijn voor wat betreft alle criteria als voldoende beoordeeld. Dat wil niet zeggen dat er geen verdieping en verdere uitwerking tussen onderwijs en behandeling mogelijk is. Daarvoor is meer tijd nodig dan de tijd die de pilotfase tot nu toe bood.

Behandelcentrum Woodbrookers kan doorgaans zorgen voor continuïteit in de behandeling en in het onderwijs. Voor jongeren die al 18 jaar zijn is het echter problematischer om een goede vervolgplek te vinden. Hierin spelen ook ketenpartners een belangrijke rol. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit.

⁵ Bij een deel van de instellingen, waaronder bij Woodbrookers, kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

Bijlage 1 – Toetsingskader inspecties stap 2 en stap 3

Stap 2

Thema's	Criteria	Indicatoren	Bronnen
dagprogramma (leefgroep, vrije tijd)	De instelling zorgt dat het dagprogramma voldoende aansluit op de behoeften van jongeren	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren ervaren dat het dagprogramma aansluit bij wat ze willen en aankunnen - medewerkers passen binnen de mogelijkheden het dagprogramma aan op wat jongeren willen en aankunnen 	jongeren medewerkers dagprogramma
	De instelling zorgt voor voldoende en gevarieerd aanbod in het dagprogramma	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren ervaren dat er voldoende dagprogramma is met een gevarieerd aanbod - medewerkers zorgen voor voldoende dagprogramma met een gevarieerd aanbod 	jongeren medewerkers dagprogramma
	De instelling zorgt ervoor dat de jongeren voldoende invloed kunnen hebben op het dagprogramma	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren ervaren dat zij invloed hebben op de invulling van het dagprogramma - medewerkers bieden jongeren de mogelijkheid om invloed te hebben op de invulling van het dagprogramma 	jongeren medewerkers
dagprogramma (school)	De intake van de school is van voldoende kwaliteit	- school heeft een heldere intakeprocedure waarbij voorgeschiedenis en toekomstige schoolloopbaan expliciet worden vastgelegd samen met de jongere	jongeren documenten
	De school zorgt dat iedere leerling op het juiste niveau met het onderwijs begint	- commissie van begeleiding (CvB) bepaalt voor <i>alle</i> leerlingen de beginsituatie	CvB leerlingendossiers
	De school volgt de vorderingen en ontwikkelingen van de leerlingen voldoende	- voor alle leerlingen is er een leerlingvolgsysteem en op basis van dit systeem wordt het onderwijs vormgegeven	medewerkers school leerlingendossiers
	De school heeft per leerling een toegesneden handelingsplan	- de school heeft een aanbod en aanpak die past bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen verwoord in het handelingsplan	medewerkers school leerlingendossiers
	De school heeft aandacht voor de samenstelling van de schoolgroepen	- de school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen aan de hand van de ontwikkelingsbehoeften van individuele jongeren	medewerkers school jongeren lesobservaties
	De school zorgt dat het personeel goed toegerust is voor het werk	- medewerkers worden structureel ondersteund bij het uitvoeren van hun dagelijkse werkzaamheden en maken gebruik van inwerkprogramma's, interne opleidingen en andere ondersteuningsvormen	medewerkers school documenten

Thema's	Criteria	Indicatoren	Bronnen
Samenwerking instelling en school	Het onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling en heeft een vanzelfsprekende plaats	<ul style="list-style-type: none"> - bij opname in de instelling gaan jongeren zo snel mogelijk naar school - jongeren vertellen dat ze niet lang (1 à 2 weken) op plaatsing op school hebben gewacht - er is geen lesuitval waardoor jongeren niet naar school kunnen - de school registreert en analyseert de lesuitval 	jongeren medewerkers instelling en school documenten
	School en instelling werken voldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren	<ul style="list-style-type: none"> - de inhoud van het multidisciplinair overleg is vastgelegd en betreft in ieder geval de dagelijkse begeleiding van individuele jongeren, zowel op de groepen als op school 	medewerkers instelling en school
	School en instelling werken voldoende samen bij het handelingsplan	<ul style="list-style-type: none"> - bespreken en evalueren van de handelingsplannen is ingebed in de overlegstructuur van de school en maakt onderdeel uit van het overleg met de instelling 	medewerkers instelling en school jongeren
	School en instelling werken voldoende samen bij incidenten	<ul style="list-style-type: none"> - de samenwerking tussen school en instelling is geformaliseerd en maakt deel uit van het instellingsbeleid - de procedure voor het melden en registreren van incidenten is bij de medewerkers bekend en wordt als zodanig ook toegepast - er is een overzichtelijke incidentenregistratie - toedracht en afhandeling van incidenten wordt grondig onderzocht en vastgelegd 	medewerkers instelling en school jongeren leerlingendossiers
Aandachtvolle omgeving	De instelling zorgt voor een fysieke leefomgeving van voldoende kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren zijn tevreden over hun fysieke leefomgeving - de leefgroepen zijn passend en veilig ingericht - de leefgroepen zijn zichtbaar schoon 	jongeren medewerkers observatie
	De instelling zorgt ervoor dat de jongeren voldoende invloed kunnen hebben op hun fysieke leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren ervaren dat zij invloed hebben op de inrichting van hun fysieke leefomgeving - medewerkers bieden jongeren de mogelijkheid invloed uit te oefenen op hun fysieke leefomgeving 	jongeren medewerkers observatie
	De instelling zorgt ervoor dat de omgang binnen de instelling voldoende respectvol is	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren ervaren dat respect binnen de instelling belangrijk is - jongeren ervaren dat zij medewerkers kunnen vertrouwen - medewerkers zijn zich bewust van hun voorbeeldgedrag en geven zelf het goede voorbeeld 	jongeren medewerkers
	De instelling zorgt ervoor dat de medewerkers een aandachtvolle houding hebben ten opzichte van de jongeren	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren ervaren dat er aandacht is voor hun interesses, familie, vrienden, identiteit, kleding, voeding, levensovertuiging, etc. - jongeren ervaren dat de medewerkers goed gedrag opmerken en complimenten maken - medewerkers hebben aandacht voor de interesses, familie, vrienden, identiteit, kleding, voeding, levensovertuiging, etc. van de jongeren - medewerkers belonen positief gedrag 	jongeren medewerkers

Thema's	Criteria	Indicatoren	Bronnen
		- medewerkers maken tijd en hebben aandacht voor de jongeren	
Aandacht voor samenstelling leefgroep	De instelling heeft aandacht voor de samenstelling van de leefgroepen	- medewerkers zijn zich bewust van de problematiek van de jongeren bij de samenstelling van de leefgroep	medewerkers
	De instelling heeft aandacht voor de inzet van personeel	- de instelling gaat flexibel om met inzet personeel wanneer de problematiek van jongeren daar om vraagt	medewerkers
Voldoende toegerust personeel	De instelling heeft alleen medewerkers met een VOG in dienst	- van medewerkers wordt een verklaring omtrent het gedrag gevraagd (VOG)	personeelsdossiers medewerkers
	De instelling heeft medewerkers met voldoende kennis en vaardigheden in dienst	- medewerkers hebben voldoende pedagogische kennis - medewerkers hebben voldoende kennis over de problematiek van de aanwezige populatie en handelen ernaar - medewerkers hebben voldoende vaardigheden	personeelsdossiers medewerkers jongeren
	De instelling zorgt dat het personeel goed toegerust is voor het werk	- de instelling stuurt/coacht medewerkers op hun werk in de leefgroep	medewerkers

Stap 3

Planmatigheid in behandeling en onderwijs Voorwaarden voor een toereikend behandeltraject zijn gerealiseerd	
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	<i>Er is een gezamenlijk beleidsdocument van de school en de instelling met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>afspraken over doelen gericht op het traject van de jongeren</i> ➤ <i>afspraken over behandeling en onderwijs</i> ➤ <i>afspraken over een overlegstructuur op alle niveaus</i> ➤ <i>afspraken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden</i>
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch en	<i>Instelling en school hebben een gezamenlijke behandelcyclus voor jongeren vastgesteld (pdca):</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>op individueel niveau jongere, met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>registratie (plannen, meten van resultaat)</i>

handelen overeenkomstig	<ul style="list-style-type: none"> ○ analyse en evaluatie ○ verbetering en aanpassing <p>➤ op organisatieniveau, met daarin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ resultaten van de behandeling en het onderwijs ○ analyse en evaluatie ○ verbetering en aanpassing ○ resultaten langere termijn (minimaal 0,5 jaar)
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	<p><i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op individueel niveau jongere:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ er is overeenstemming over te bereiken doelen ➤ er is overeenstemming over informatie uitwisseling ➤ afspraken worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld <p><i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op organisatieniveau, er zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ afspraken met BJZ en instellingen voor jeugdzorg ➤ afspraken met extramurale behandelaars (LVB-zorg, GGZ-zorg, verslavingszorg) ➤ afspraken met toeleverende scholen en vervolgscholen (V(S)O, ROC) ➤ afspraken met arbeidsbureau/werkvoorziening
<p>Perspectief De individuele jongere krijgt behandeling en onderwijs gericht op zijn perspectief</p>	
<p>Criteria <i>Wanneer is het goed?</i></p>	<p>Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i></p>
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan	<i>Er is een fysiek individueel plan per jongere van school en instelling samen</i>
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief	<p><i>Het plan stuurt minimaal aan op het realiseren van:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ een verblijfplaats ➤ een plaats in het onderwijs en/of werk ➤ vrijetijdsbesteding ➤ verbetering van het gedrag (bijv. wegnemen van verslaving, afhankelijkheid, criminaliteit)
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de	<p><i>Het trajectplan is gebaseerd op:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ een gezamenlijke intake ➤ een gezamenlijke analyse van de problematiek

problematiek en een hypothese voor de behandeling	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een werkhypothese voor de behandeling ➤ de jongere en het (gezins)systeem
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	<p><i>De jongere start uiterlijk op de 2e werkdag na de plaatsing met onderwijs</i></p> <p><i>Werkhypothese behandeling is binnen 2 weken na plaatsing beschikbaar</i></p>
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	<p><i>Doelen zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ specifiek ➤ meetbaar ➤ acceptabel ➤ realistisch ➤ tijdgebonden <p><i>(kleine stappen, gekoppeld aan interventie)</i></p>
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs	<p><i>De jongere weet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ aan welke doelen hij moet werken ➤ hoe lang hij nog in de jeugdzorg+ zit (of: aflopen machtiging) ➤ waar hij na verblijf binnen de instelling naar toe gaat ➤ hoe de voortgang is van behandeling/onderwijs <p><i>(aandachtspunt: plan in de taal van de jongere)</i></p> <p><i>Besluiten over behandeling/onderwijs worden altijd in samenspraak met jongere gemaakt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ de jongere is aanwezig bij trajectplanbesprekingen
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 jaar en ouder hiermee instemt)	<p><i>Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om aanwezig te zijn bij besprekingen</i></p> <p><i>Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om mee te beslissen over behandeling/onderwijs</i></p>

Resultaat Behandeling jongere en scholing leerling hebben resultaat	
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	<p><i>De uitstromende jongere heeft de behandeldoelen behaald</i></p> <p><i>De uitstromende jongere heeft de onderwijsdoelen behaald</i></p> <p><i>De vervolwoonsituatie sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere</i></p> <p><i>Het vervolgonderwijs sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere</i></p>
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten	<p><i>De jongere kan zonder tijdverlies door naar de volgende woon/behandelsituatie (doorgaande zorglijnen)</i></p> <p><i>De jongere kan zonder tijdverlies door naar het volgende onderwijs/dagbestedings-programma (doorgaande leerlijnen)</i></p> <p><i>De instelling en de school weten na uitstroom waar de jongeren wonen en werken/leren</i></p> <p><i>Er is zo nodig vervolgzorg op maat gerealiseerd voor het gezin, om te zorgen voor continuïteit</i></p>

Bijlage 2 – Het onderzoek van de inspecties

Vraagstelling

De inspecties hebben de volgende vraagstelling voor het onderzoek geformuleerd:

In hoeverre is de instelling voor gesloten jeugdzorg in staat een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren te bieden?

Krijgen de jongeren een toereikend behandeltraject in de instellingen en scholen voor jeugdzorg^{PLUS}?

Toetsingskader

De verwachtingen van de inspecties in het toetsingskader zijn gebaseerd op de in 2008 ontwikkelde 'veldnormen', het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg.

De inspectie heeft zich voor de invulling van deze open normen voor wat betreft stap 2 door een aantal bronnen laten inspireren:

- een bijeenkomst "Open normen" die zij heeft georganiseerd met vertegenwoordigers uit "het veld" in oktober 2009;
- het boek "Kwaliteitsstandaarden jeugdzorg Q4C. Wat kinderen en jongeren belangrijk vinden als ze niet thuis wonen"⁶;
- het rapport "Goed bejegenen. Beginselen voor het omgaan met ingeslotenen" van de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming⁷;
- het artikel "Pedagogisch handelen in de residentiële zorg. Zes uitgangspunten voor een goed pedagogisch klimaat"⁸.

Voor wat betreft stap 3 zijn de inspiratiebronnen geweest:

- het boek "JeugdzorgPlus Trajectzorg voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen. Een quick scan van de literatuur"⁹;
- een bijeenkomst met deskundigen uit de wetenschap in april 2012 om te bepalen wat de belangrijkste thema's en criteria (en indicatoren) zijn;
- een werkbijeenkomst waarvoor alle instellingen en scholen zijn uitgenodigd in mei 2012 om de indicatoren te bepalen en nader in te vullen tot 'waaraan zie je dit in de praktijk';
- Tot slot zijn in september 2012 vertegenwoordigers van instellingen en scholen uitgenodigd om te reageren op het toetsingskader en de daarin opgenomen paragraaf 'wijze van beoordelen'.

Toen de inspecties na de drie raadplegingen het toetsingskader stap 3 hadden vastgesteld, ontwikkelden zij de instrumenten voor het toezicht. In een pilot in november 2012 zijn het toetsingskader en de instrumenten getest en waar nodig aangepast. Daarna volgde uitvoering van het praktijkonderzoek in de instellingen en scholen.

⁶ Onder redactie van Fiet van Berk en Leo Rutjes, Houten 2009.

⁷ Versie 2010.

⁸ Door Netty Jongepier, Macha Struijk en Peer van der Helm, gepubliceerd in JeugdenCo, Kennis 01-2010.

⁹ Onder redactie van Leonieke Boendermaker, 2011.

Het onderzoek

Het onderzoek bij Behandelcentrum Woodbrookers en VSO Portalis is uitgevoerd op 11 september 2013 door vier inspecteurs en bevatte de volgende onderdelen:

- presentatie van instelling en school waarin zij aangeven hoe zij de trajectaanpak georganiseerd hebben, met aandacht voor de thema's uit het toetsingskader; beleid is ter inzage aanwezig;
- analyse cliënten-/leerlingendossiers, toegelicht door behandelcoördinator van de instelling en schoolpsycholoog;
- interview met jongeren;
- lunch en observatie op de groepen;
- interview met trajectbegeleiders/-regisseurs instelling en school;
- interview met groepsleiders/mentoren en leraren/mentoren;
- gesprekken met ouders;
- interview met leidinggevenden;
- onderzoek personeelsdossiers;
- onderzoek cliënten-/leerlingendossiers;
- terugkoppeling aan de (locatie)directie.

De inspecties hebben tijdens het onderzoek zelf de dossiers geselecteerd. De medewerkers, ouders en jongeren zijn door de instelling en de school geselecteerd.

Rapportage

De gezamenlijke inspecties maken voor elke instelling en interne school een rapportage van het onderzoek. In deze rapportage spreken de inspecties op basis van de bevindingen in de instelling en in de school hun oordeel uit.

De inspecties vragen elke instelling en school of het conceptrapport feitelijke onjuistheden bevat. Na verwerking van de reacties van de instellingen en scholen stellen de inspecties de rapportages vast. In het vastgestelde rapport nemen de inspecties de verbetermaatregelen op die zij verlangen als de kwaliteit in instelling en/of school tekort schiet.

Als de inspecties de rapportages hebben vastgesteld, bieden zij deze aan aan de staatssecretaris van VWS en aan de instellingen en scholen zelf. De inspecties plaatsen de vastgestelde rapporten op hun websites.

De inspecties schrijven na het toezicht stap 3 een geaggregeerd rapport (het slotbericht) over de resultaten van het toezicht stap 3 dat zij aanbieden aan de staatssecretaris van VWS, de minister van VWS en de minister van OC&W.

Hertoetsen

Eventuele hertoetsen zullen plaatsvinden in 2014.
